

Åbent brev
Til sundhedsminister Bertel Haarder
København den 23. marts 2010.
NYT Fokus børn og unge i psykiatrien

Nøgleord i Det Sociale Netværk af 2009:
Ligeværd, respekt og værdighed

Det gode liv er en menneskeret også for psykisk sårbare børn og unge:

Derfor vil Det Sociale Netværk af 2009 insistere på, at psykisk sårbare børn og unge får de samme rettigheder, som voksne psykisk sårbare har i behandlingspsykiatrien.

Vi har særlig forpligtelse over for denne gruppe af psykisk sårbare, og vi mener, at børn og unge må og skal beskyttes bedre end voksne. Derfor skal der rettes op på følgende:

1.
Børn og unge skal have samme retsstilling/muligheder som voksne, når det gælder behandlingsgaranti for psykiske lidelser. Børn og unge er begrænset af, at det er en udrednings- og behandlingsgaranti, hvor mulighederne for at komme i behandling er betinget af, om det lægefagligt skønnes at sygdommen vil forværres ved en ventetid på at komme i behandling.

Det betyder, at en lang række børn og unge udredes, men derefter bliver sat i venteposition til behandling. Vi kan dokumentere en række sager, hvor børn efter udredning bliver sat til at vente på at komme i behandling.

Det er ikke i orden - de skal selvfølgelig i gang med behandlingen. Når det gælder de voksne, så er der en behandlingsgaranti. Der bør være mindst de samme rettigheder for børn og unge som for voksne.

2.
Tvang mod børn under 15 år må ikke iværksættes udelukkende med samtykke fra forældre. Det skal overordnet ske inden for rammerne af Psykiatriloven.

Vi kan dokumentere en række sager, hvor tvang udelukkende sker med forældresamtykke, og hvor forholdene efter Psykiatriloven ikke er opfyldte. Det er ikke i orden. Børn skal ved tvangsforanstaltninger sikres samme rettigheder som voksne.

3.
Alle tvangsforanstaltninger mod børn under 15 år skal registreres i tvangsprotokoller.
Vi kan dokumentere, at der er et betydeligt omfang af tvang mod børn under 15 år, som ikke registreres. Det er ikke i orden. Sker der tvang mod børn skal det registreres.

Udgangspunktet er, at tvang ikke er tilladt overfor børn og unge under 18 år. Korporlig straf er afskaffet for mange år siden i den danske folkeskole, og revselsesretten er ligeledes afskaffet, hvorfor så tvang overfor børn og unge, der er ramt af psykisk sårbarhed og sygdom?

4.
Sker der tvang med forældresamtykke, så skal barnet/den unge tilbydes eftersamtale efter tvangsforanstaltningen, ligesom de også skal tilbydes besøg af patientrådgiver.

Vi kan dokumentere en række sager, hvor et barn under 15 år hverken får tilbudt eftersamtale eller patientrådgiver efter en tvangsforanstaltning. Det er ikke i orden. Børn under 15 år skal have samme rettigheder som alle andre, der bliver udsat for tvangsforanstaltninger.

Problemet er kendt rundt i regionerne. Både i Region Hovedstaden og i Region Sjælland er der behandlingssteder, hvor tvang via forældresamtykke er en naturlig del af en behandlingsindsats. Det mener vi ikke er i orden.

Region Midtjylland er i forhold til tvang mod børn og unge en god rollemodel.

Region Midtjylland har gjort op med brugen af tvang baseret på forældresamtykke. I regionens pårørende politik hedder det:

"Det er et grundlæggende princip, at ingen behandling må indledes eller fortsætte uden et informeret samtykke fra forældrene. Tvang må ikke benyttes, før der er gjort, hvad der er muligt, for at opnå patientens frivillige medvirken. Anvendes tvang i behandlingen af børn og unge, sker det altid indenfor rammerne af Psykiatriloven. Anvendelse af tvang overfor børn og unge bør aldrig gennemføres alene med udgangspunkt i forældrenes samtykke."

Når der sker tvang, skal den psykisk sårbare og/eller dennes forældre, alt efter om patienten er fyldt 18 år, informeres om klagemuligheder samt tilbydes eftersamtale ved ophøret af tvangsforanstaltningen. Endvidere skal tvangsforanstaltningen dokumenteres i relevante journaler og protokoller.

Det Sociale Netværk af 2009 anbefaler, at:

- Der bliver lavet en klar og tydelig lovgivning i forhold til børn og unges adgang til behandlingsgaranti for psykiske lidelser, hvor børn og unge får mindst de samme rettigheder, som voksne allerede har.
- Der bliver lavet en klar og tydelig lovgivning i forhold til tvang mod børn og unge, der sikrer, at børn og unge får samme rettigheder som voksne. Udgangspunktet er, at tvang ikke er tilladt overfor børn og unge under 18 år, hvorfor så anvende tvang over for børn og unge, der er ramt af psykisk sårbarhed og sygdom?
- Alle regioner i deres politik for samarbejde mellem psykiske sårbare, pårørende og personale i behandlings- og socialpsykiatrien indfører en klar beskrivelse af deres politik og indsatsområde i forhold til tvang mod børn og unge.
- Der bør være mindst de samme rettigheder for børn og unge, som for voksne.

Nyt Fokus børn og unge i psykiatrien bakkes op af følgende foreninger:

Formand for Det Sociale Netværk Poul Nyrup Rasmussen bakker også op om Nyt fokus for børn og unge i psykiatrien.

Det Sociale Netværk af 2009 består af:

Poul Nyrup Rasmussen som formand, Palle Simonsen og en række frivillige foreninger: Sind, Bedre Psykiatri, Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere (LAP), Livslinien, Psykiatrifonden, PS Landsforening, Depressionsforeningen, Fountain House, Ældresagen, LMS, Linien, Angsforeningen, ADHD-foreningen og Alzheimerforeningen.